

ACTIVITEITENVERSLAG VALIPAC 2017-2018

Onze missie en ambities

INHOUD

1
Woord
vooraf

PAGINA 4

2
Uitdagingen

PAGINA 6

3
Onze
missie

PAGINA 8

4
Onze
ambities

PAGINA 10

5
Onze
waarden

PAGINA 16

6
Nawoord

PAGINA 22

1 WOORD VOORAF

Mee met de toekomst

Valipac heeft de voorbije twintig jaar een fraai parcours afgelegd. Op 20 jaar tijd hebben we bijgedragen tot de stijging van het recyclagepercentage van bedrijfsmatige verpakkingen van 74 naar 88,8 procent, en dit zonder meer kost voor het bedrijfsleven.

Maar de maatschappij verandert en Valipac evolueert mee. Twintig jaar geleden, bij de opstart van Valipac, stond

recyclage voorop. Vandaag is duidelijk dat er nood is aan een nog duurzamer model: de circulaire economie. Bovendien heeft de overheid ons gevraagd om onze jaarlijkse monitoring uit te breiden naar materiaalstromen: een mooie erkenning van onze knowhow en de relatie die Valipac heeft uitgebouwd met de afvalinzamelaars. Een heel nieuwe context dus, waardoor ook Valipac zichzelf moest heruitvinden.

Het voorbije jaar voerden we daarom een strategische oefening uit. We analyseerden hoe onze expertise kan helpen om de circulaire uitdaging aan te pakken en hoe we onze dienstverlening nog beter en performanter kunnen maken. Dat deden we – helemaal volgens de filosofie van Valipac – in nauw overleg met al onze stakeholders en het leidde tot een gedragen resultaat. Onze nieuwe missie, ambities en waarden stellen we in dit Activiteitenoverzicht graag aan u voor.

Samen werk maken van een circulaire economie: met die missie inspireren we de Belgische ondernemingen om samen innovatieve, circulaire businessmodellen te ontplooiën. Met al onze ervaring, mensen en tools willen we bedrijven hierin inspireren en ondersteunen. Onze spilfunctie in de circulaire economie geeft ook een frisse dynamiek aan onze organisatie. De bakens zijn uitgezet en met strategi-

sche en operationele plannen maken we onze nieuwe strategie concreet.

Valipac is mee met de toekomst, u ook? Ik nodig u alvast graag uit om samen met ons de circulaire uitdaging aan te gaan en hier samen opnieuw het verschil te maken.

Roger Van der Linden
voorzitter Valipac

“Met al onze ervaring, mensen en tools willen we bedrijven inspireren en ondersteunen.”

**Logistic
optimisation**

**Administrative
simplification**

**CO₂
emissions**

**Circular
economy**

Blockchain

**Circular
economy
package**

**Design for
recycling**

**Targets for
reusable
packaging**

**Recycled
content
registration**

**Depolymerisation
of plastics**

**Eco
modulation
of fee**

**Big
data**

2

UITDAGINGEN

De komende jaren zal de industrie geconfronteerd worden met een aantal belangrijke uitdagingen op het vlak van verpakkingsafval.

Onder druk van de publieke opinie en internationale organisaties zoals de Ellen MacArthur Foundation en gestimuleerd door de evoluties in de Europese wetgeving, formuleren een aantal bedrijven of sectoren ambitieuze doelstellingen op het vlak van recycleerbaarheid, recycled content en reyclage van hun verpakkingen.

Als stakeholdersorganisatie heeft Valipac in het verleden bewezen dat het een platform is waar de verschillende partners in de waardeketen elkaar kunnen ontmoeten, en waar op

een constructieve manier gedragen concepten en oplossingen ontwikkeld kunnen worden.

Op basis van de sterktes van de Valipac-organisatie, de context van bedrijfsmatige verpakkingen en de grote uitdagingen waar de industrie de komende jaren mee geconfronteerd zal worden, heeft Valipac in overleg met zijn stakeholders een nieuwe missionstatement en ambities ontwikkeld.

Met deze langetermijnvisie wil Valipac een constructieve aanpak voorstellen waar, in overleg met de industrie en de overheid, ambities worden vooropgesteld die op een positieve manier een bijdrage leveren aan de uitdagingen van de Belgische industrie.

Na 20 jaar boog Valipac zich over zijn visie voor de volgende jaren. Dit traject legden we af in samenwerking en overleg met de stakeholders en de leden van de Algemene Vergadering. Via een aantal rondetafels, werkgroepen en brainstormsessies hebben we samen nieuwe ambities en een nieuwe missionstatement gedefinieerd. '**Samen werken aan een circulaire economie**' verwoordt wonderwel waar Valipac de komende jaren voor wil staan.

3

ONZE MISSIE

Circulair is hét woord van de toekomst. Alleen als we de materiaalkringlopen sluiten, kunnen we bouwen aan een duurzame toekomst. Door zijn centrale positie in de waardeketen kan Valipac hierin een vooraanstaande rol spelen.

Samen werken aan een circulaire economie

Deze uitdaging van formaat willen we realiseren **samen** met alle stakeholders. Onze cultuur van overleg is een onmiskenbare troef om onze doelstellingen te behalen. We respecteren de belangen van elk van onze stakeholders en werken samen met andere organisaties om de efficiëntie van onze acties te verbeteren.

Het waarmaken van deze missionstatement is een ambitieus traject. **Werken** geldt hier dan ook in de volste betekenis van het woord. Innovatie- en demonstratieprojecten nemen hierin een belangrijke plaats. Enkel door de circulaire economie via projecten actief te ondersteunen kunnen we stappen vooruit zetten.

De **economie** van morgen moet zich baseren op een duurzaam model dat de lokale economie stimuleert en een toegevoegde waarde biedt aan de hele samenleving.

4

ONZE AMBITIES

Hoofdambitie

Valipac heeft als **hoofdambitie** te streven naar een continue verbetering van de uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor bedrijfsmatige verpakkingen, zonder de financiële bijdragen voor de verpakkingsverantwoordelijken te verhogen. Daarbij focussen we op het stimuleren van de selectieve inzameling, het verhogen van de recyclage en de stijging van onze marktdekking.

We definieerden vier ondersteunende ambities om dit hoofddoel te realiseren. (zie volgende pagina's).

Valipac wil de betrouwbare bron zijn voor data over bedrijfsafval.

Valipac staat er garant voor betrouwbare en volledige data op een beveiligde manier te verzamelen en te verwerken. Een globaal overzicht van de afvalproductie door ondernemingen laat Valipac toe om relevante marktanalyses te doen, een selectieve inzameling te stimuleren en bij te dragen tot meer administratieve vereenvoudiging.

Valipac wil de transitie naar de circulaire economie stimuleren.

Valipac heeft een centrale en neutrale positie in de materiaalkringloop. Deze bevoorrechte positie laat ons toe om bedrijven te inspireren en te stimuleren door sensibiliseringsacties. Dankzij onze kennis, onze demonstratieprojecten en de data-inzameling stimuleren we de circulariteit van materialen.

Valipac wil synergieën ontwikkelen met andere beheer-organismen.

Valipac streeft ernaar synergieën te ontwikkelen met andere UPV-organisaties om efficiëntie en een kostenreductie voor de ondernemingen te realiseren.

Valipac wil de waardering en de persoonlijke groei van zijn medewerkers stimuleren.

Onze medewerkers zijn cruciaal voor het waarmaken van onze ambities. Het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers staan centraal. We waarderen het werk van ons team en stimuleren hun motivatie. We bieden al onze medewerkers een passend opleidingstraject aan.

5 ONZE WAARDEN

BETROUWBAAR

De professionaliteit van ons team en goed presterende tools garanderen een kwaliteitsvolle dienstverlening. We verzamelen en verwerken gegevens op een vertrouwelijke manier en streven naar waarheidsgetrouwe data. We zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen. We zijn transparant waar mogelijk.

PRAGMATISCH

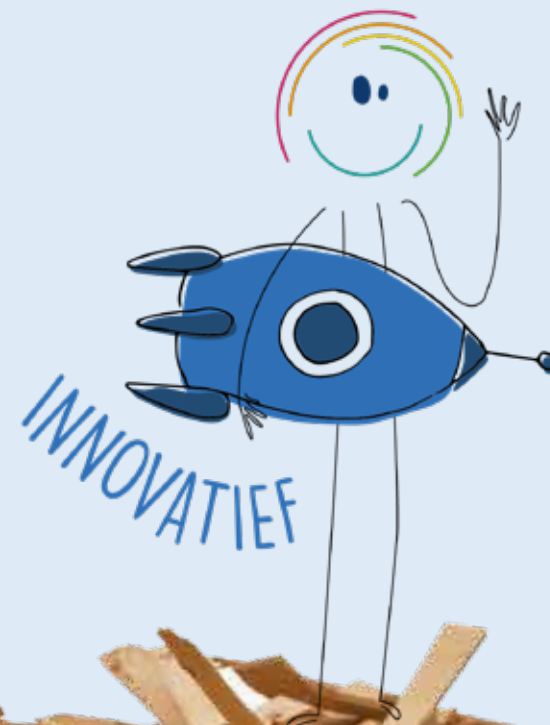
We passen ons systeem voortdurend aan om de beste resultaten te behalen op een zo efficiënt mogelijke manier, maar met behoud van onze integriteit. We aarzelen niet om onze werkwijze in vraag te stellen en bij te sturen om onze ambities te realiseren.

ZORGZAAM

Al onze stakeholders en al onze medewerkers zijn belangrijk. Iedereen wordt gehoord en iedereen draagt bij. We zijn betrokken bij elkaar, we zijn zorgzaam voor elkaar. We erkennen en vertrouwen elkaar in een sfeer van bescheidenheid, eerlijkheid en wederzijds respect.

INNOVATIEF

We gaan actief op zoek naar bijkomende opportuniteiten die innovatie en een toegevoegde waarde inhouden voor onze stakeholders. We zorgen daartoe voor de nodige aandacht en middelen en moedigen ons team aan om out of the box te denken. Ook bestaande processen krijgen voldoende aandacht en middelen met het oog op een permanente verbetering.

VALIPAC-MEDEWERKERS AAN HET WOORD

“Blij dat ik bij Valipac mijn talenten kan ontwikkelen.”

PETRA

senior advisor business
development bij Valipac

“Al 13 jaar werk ik bij Valipac. Ik begon als receptioniste en ben momenteel senior advisor business development. Valipac hecht veel belang aan de ontwikkeling van de talenten van zijn medewerkers. Zo kreeg ik de kans om mee te denken aan de ontwikkeling van het nieuwe logo en om onze waarden te vertalen naar illustraties.

Op een creatieve manier brengen wij het Valipac-team in beeld. We doen dat samen met onze partners, en dat leidde al tot mooie resultaten. De grafische en creatieve talenten die ik ontwikkelde in mijn opleiding plastische kunsten kan ik dus volop inzetten bij Valipac. Daar ben ik dankbaar voor.”

“Enthousiast
voor de circulaire
uitdaging.”

FILIP

manager circulaire
economie bij Valipac

“Na een carrière van bijna een kwart-
eeuw als senior verpakingsontwikke-
laar bij Procter & Gamble was ik klaar
voor een nieuwe uitdaging. Ik zocht
een functie die mij de mogelijkheid gaf
om een significante bijdrage te leveren
op het vlak van milieuconservatie.

Het Valipac-team met zijn dynamische
gedrevenheid om op een pragmatische
manier gebruikte verpakingsmateria-
len een tweede leven te geven, inspi-
reerde mij meteen. Ik heb dan ook niet

geaarzeld om de functie van manager
circulaire economie te aanvaarden.

In deze functie kan ik mijn opgebouw-
de ervaring met allerhande verpak-
kingsmaterialen samenbrengen met
Valipacs expertise op het vlak van
bedrijfsmatige verpakingsafvalver-
werking. Zodoende kan ik samen met
mijn Valipac-collega's de bedrijfswereld
helpen voorbereiden op de overgang
naar een circulaire economie.”

Samenwerken blijft ons motto

De nieuwe, vijfde erkenningsperiode van Valipac betekent een flinke uitbreiding van ons mandaat. Als directie van Valipac staan we voor de uitdaging om samen met ons team die nieuwe, breed gedragen strategie te vertalen naar concrete projecten en realisaties.

Het voorbije jaar hebben we ons toegelegd op de opdracht om onze organisatie te laten uitgroeien tot het **centrale data-loket** voor bedrijfsmatige materiaalstromen. In deel 3 van dit Activiteitenoverzicht publiceren we de eerste resultaten van deze uitgebreide monitoring, die onze toegevoegde waarde voor bedrijven naar een hoger niveau brengt.

De **circulaire economie stimuleren** is een tweede grote opgave. Hoe we deze uitdaging aanpakken, staat samengevat in het 'Strategisch plan circulaire economie' dat onze raad van bestuur in oktober goedkeurde. Om de circulaire economie aan te jagen, werkt Valipac rond drie operationele pijlers: datavergaring, een nieuwe evaluatietool van de bedrijfsmatige verpakkingen voor bedrijven, en de oprichting van een Euro-

pees overlegplatform over bedrijfsmatige verpakkingen dat de grote industriële sectoren, multinationals en overheden rond de tafel brengt.

Een derde strategische taak van Valipac is om **synergieën op te zetten met collega-organisaties** die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid uitvoeren. Samen met beheerorganismen als Fost Plus, Bebat en Recupel willen we nagaan hoe we onze gezamenlijke slagkracht kunnen verhogen en tegelijk de administratieve lasten voor de bedrijven kunnen verminderen. In samenwerking met Fost Plus hebben we de voorbije jaren de vereenvoudiging van de aangiftes geëvalueerd. We reiken ook de hand naar andere beheerorganismen om onze dienstverlening af te stemmen.

Tegenover onze nieuwe strategische taken staat ook een **interne uitdaging**. De waarden die het DNA vormen van Valipac zullen we in de komende periode vertalen naar onze interne werking, onze structuur, processen en middelen. Via een bevraging van al onze medewerkers laten we deze vertaalslag vanuit het team tot stand komen. Om ons nieuwe mandaat waar te maken, zullen we onze expertise ook verruimen, onder meer in het domein van data-intelligentie. We investeerden de voorbije twee jaar meer in informatica dan in de voorbije vijf jaar samen. Met een opleidingsplan voor al onze medewerkers willen we werk maken van hun persoonlijke groei en prikkelen we hen om nieuwe talenten aan te boren.

Onze ervaring en het continue streven naar meer efficiëntie zorgen ervoor dat er ruimte vrijkomt om nieuwe vragen en uitdagingen aan te pakken. Dat gebeurt zonder dat onze kern-taak in het gedrang komt – de selectieve inzameling en recyclage van verpakkingsafval. Integendeel. Door met dit elan verder te werken, zijn we ervan overtuigd onze stakeholders een steeds grotere toegevoegde waarde te bieden.

Francis - Karel - Luc - Xavier
het directieteam van Valipac

Resultaten 2017-2018

INHOUD

1

**Woord
vooraf**

PAGINA 4

2

Resultaten 2017

PAGINA 6

3

**Financieel
resultaat 2017**

PAGINA 12

4

**Projecten en
sensibiliseringsacties**

PAGINA 13

1

WOORD VOORAF

Verder kijken dan recyclage

Het is voor het eerst dat Valipac een uitgebreid Activiteitenoverzicht publiceert. Een mooi rapport, want met een recyclagepercentage van 88,8% voor bedrijfsmatig verpakkingsafval behalen we ruimschoots de doelstellingen. 7.200 bedrijven nemen deel aan ons systeem. We werken intensief samen met 220 aangesloten afvalophalers en reikten een premie uit aan 35.000 bedrijven voor het sorteren van hun bedrijfsmatig verpakkingsafval – goed voor een bedrag van 6,8 miljoen euro.

Hoewel die resultaten uitmuntend zijn, blijven we niet op onze lauweren rusten. Samen met onze partners hebben we de voorbije jaren tal van demonstratie- en sensibiliseringsprojecten opgezet om specifieke deelstromen aan te pakken en zo de inzamel- en recyclagecijfers nog te verbeteren. Dat continue streven naar optimalisatie en meer efficiëntie is niet alleen eigen aan de Valipac-aanpak. Het is ook een noodzaak, want de recyclagedoelstellingen die Europa vooropstelt voor de toekomst

zijn bijzonder ambitieus. Bovendien staan de recyclagecijfers onder druk door de stijgende reglementering in Azië.

Ons mandaat werd recent verruimd en er staat een toekomstgericht Valipac klaar, met een nieuwe missie, ambities en waarden. Dit Activiteitenoverzicht is dan ook meer dan een overzicht van onze belangrijkste prestaties, feiten en cijfers. De projecten en aanpak die we presenteren, maken duidelijk dat we onze spilfunctie in de circulaire economie enthousiast opnemen. En dat we vanuit

onze kennis van de afvalsector en contacten met de volledige waardeketen terdege werk maken van een nog betere dienstverlening en grotere meerwaarde voor de aangesloten ondernemingen.

Het overzicht dat we hier presenteren is het werk van het hele Valipac-team, dat zich dagelijks met veel energie en enthousiasme inzet om onze ambities waar te maken. Het Activiteitenoverzicht weerspiegelt ook onze ambitie om transparant en open te communiceren met al onze stakeholders, met respect voor de vertrouwelijkheid van de data. Dat is volledig in lijn met onze nieuwe missie 'Samen werken aan een circulaire economie', waarin samenwerking en transparantie onmisbaar zijn.

Francis Huysman
CEO Valipac

“Hoewel de resultaten uitmuntend zijn, blijven we niet op onze lauweren rusten.”

RESULTATEN 2017

7.200

**BEDRIJVEN ZIJN
KLANT VAN VALIPAC**

De klanten van Valipac hebben de garantie dat hun bedrijf in orde is met de wetgeving voor bedrijfsmatige verpakkingen.

220

OPERATOREN

De afvalophalers die zijn aangesloten bij Valipac bezorgen ons maandelijks en jaarlijks cijfers over het bedrijfsmatig verpakkingsafval dat ze hebben opgehaald.

**750.000
TON**

eenmalige verpakkingen
op de markt gebracht

**3.115.000
TON**

herbruikbare verpakkingen
op de markt gebracht

**675.000
TON**

bedrijfsmatig verpakkingsafval
gerecycleerd door de
aangesloten afvalophalers

88,8%

globale recyclage
van bedrijfsmatig
verpakkingsafval

96%

nuttige toepassing
van bedrijfsmatig
verpakkingsafval

100%

recyclage van papieren en
kartonnen bedrijfsmatig
verpakkingsafval

90,3%

recyclage van metalen
bedrijfsmatig
verpakkingsafval

54,4%

recyclage van plastic
bedrijfsmatig
verpakkingsafval

84,5%

recyclage van houten
bedrijfsmatig
verpakkingsafval

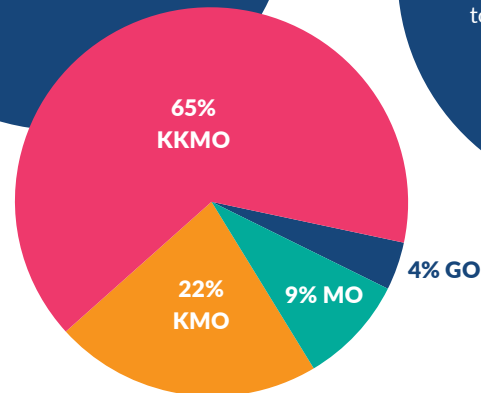

35.000

bedrijven krijgen een Valipac-premie
voor het sorteren van bedrijfsmatig
verpakkingsafval

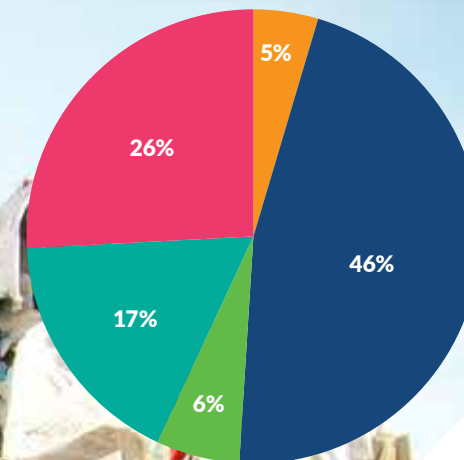
6.850.000 €

toegekend bedrag aan premies

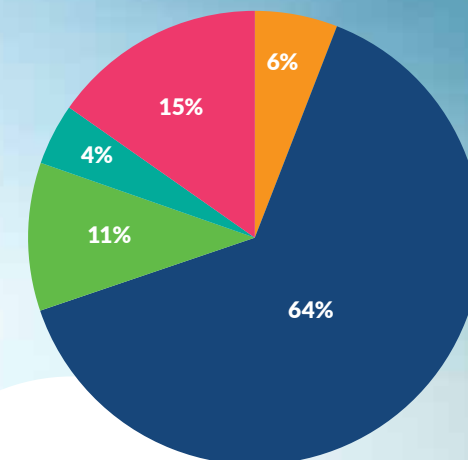

KKMO = Zeer kleine onderneming
KMO = Kleine onderneming
MO = Middelgrote ondernemingen
GO = Grote ondernemingen

AANDEEL VAN DE
PREMIES IN BEDRAG

AANDEEL VAN DE
PREMIES IN AANTAL

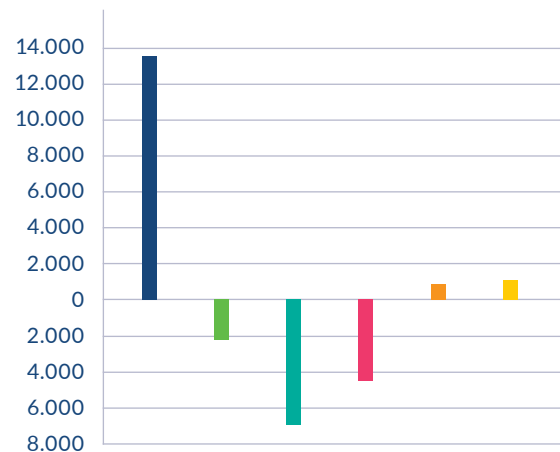

- Containerpremie (excl. zakpremie)
- Zakpremie
- Recyclagepremie hout
- Recyclagepremie kunststof
- Startpremie

We sluiten het boekjaar af met een licht positief resultaat van 1.108.000 €. Valipac streeft immers naar een breakeven. 50% van onze inkomsten vloeien terug naar de industrie via de premies.

- Bijdrage deelnemers
- Vergoeding operators
- Vergoeding ontpakkers
- Werkingskosten (incl. personeel)
- Terugname provisie voorgaande jaren
- Resultaat boekjaar

INKOMSTEN EN UITGAVEN
(X 000 €)

PROJECTEN EN SENSIBILISERINGSACTIES VOOR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

De circulaire economie vormt een nieuwe maatschappelijke uitdaging waar Valipac mee zijn schouders onder wil zetten. Om de circulaire economie te inspireren, zetten we tal van demonstratieprojecten en sensibiliseringsacties op.

Onze lineaire economie omvormen tot een circulaire economie: dat betekent afval en afgedankte producten opnieuw in het productieproces brengen. Door de kringloop te sluiten, verminderen we de afvalproductie en het gebruik van ruwe grondstoffen. Via ecodesign verlengen we de levensduur van materialen en zorgen we ervoor dat producten op het einde van hun leven makkelijk gerecycleerd kunnen worden.

Een van de stromen die we bij Valipac onder de loep nemen, zijn de kunststof verpakkingen. Van die verpakkingstroom wordt momenteel nog maar 54% gerecycleerd. Samen met onze partners zetten we nieuwe circulaire businessmodellen op die de kringloop van kunststof verpakkingsmateriaal sluiten. De komende jaren zullen we stelselmatig de specifieke verpakking- en materiaalstromen aanpakken waarvoor nog potentieel tot verbetering bestaat.

Circulaire oplossing voor kunststof folies van bouwerven

Op bouwerven komen naast bouw- en sloopafval ook kunststof verpakkingsfolies vrij. Met het project Clean Site Circulair tekenen we in samenwerking met baksteenfabrikant Wienerberger een circulair model uit voor verpakkingsfolies.

Eerder al zette Valipac samen met tal van partners een ophaalsysteem op voor kunststof folies op bouwerven: Clean Site System. Aannemers verkrijgen in de bouwhandel speciale inzamelzakken waarin ze de folies verzamelen op hun erven. De gevulde zakken kunnen de aannemers binnenbrengen bij hun handelaar, waar ze regelmatig worden opgehaald. De opgehaalde

folies worden vervolgens gerecycleerd tot nieuwe kunststof producten.

Het project Clean Site Circulair gaat nog een stap verder en wil de kringloop van kunststof verpakkingsfolies volledig sluiten. Zo weinig mogelijk materiaal mag daarbij verloren gaan. Bovendien moet de kwaliteit van de gerecycleerde verpakkingen zo hoog mogelijk zijn. Daarom betrekken we in dit project alle spelers uit de waardeketen. Baksteenfabrikant Wienerberger engageert zich om de gerecycleerde verpakkingen opnieuw te gebruiken als ze dezelfde kwaliteit hebben als de folies gemaakt uit virgin materiaal. Fema, de beroepsvereniging voor handelaren in bouwma-

terialen, staat in voor de distributie en de logistiek van de verpakkingen naar de werf en terug. Rymoplast recycleert de folies tot granulaten met een kwaliteit die bruikbaar is om nieuwe verpakkingsfolies te maken. Total onderzoekt en ontwikkelt een recyclagemethode waarbij downgrading van het materiaal wordt vermeden. Een extra uitdaging bestaat erin om een gerecycleerd product te maken dat op zijn beurt opnieuw recycleerbaar is op het einde van zijn leven. Total voert daarom een reeks tests uit met een booster polymeer. Nemen ook deel aan het project: Feproma, dat de fabrikanten van (verpakte) bouwmaterialen vertegenwoordigt, en Go4Circle, de bedrijfsfederatie van de circulaire economie.

Dit is Valipac op zijn best: spelers uit de waardeketen bij elkaar brengen en samen met deze partners werk maken van een circulair systeem om van afval nieuwe grondstoffen te maken.

Met Clean Site Circulair willen we ook andere sectoren prikkelen om circulaire oplossingen te zoeken voor bedrijfsmatige kunststofverpakkingen. Zulke projecten hebben ook als voordeel dat ze de vraag naar recycled content stimuleren. En naarmate de vraag toeneemt, zal de markt ook meer circulaire oplossingen aanbieden.

Voor dit project krijgt Valipac tot 2019 financiële steun van Vlaanderen Circulair.

Inzameling van harde kunststoffen op bouwerven

Naast die van kunststof folies ontstaan er op bouwerven nog andere verpakkings- en afvalstromen. Met het project MIRCO (Mixed Rigid plastics from CONstruction sites) ontwikkelen we een businessmodel om harde kunststoffen van bouwerven te recyclen tot maagood. Producenten van bouwmaterialen kunnen deze stroom opnieuw inzetten als grondstof.

Naast bedrijfsmatige kunststof verpakkingen werden in het project ook andere kunststof materialen ingezameld, zoals huishoudelijke verpakkingen, snijresten van buizen en resten van kunststof raamprofielen. Die veruiming van uitsluitend verpakkingen naar een materiaalpak is noodzakelijk om de steeds ambitieuzere recyclagedoelstellingen te halen en een gebruiksvriendelijk inzamelsysteem te ontwikkelen voor de aannemers. In het demonstratieproject werden alle kunststof materialen verzameld in één container, die

in een gespecialiseerd sorteercentrum werd uitgesorteerd in de verschillende polymeerstromen.

Het project werd begeleid door een stuurgroep met daarin vertegenwoordigers van onder andere OVAM en Fost Plus.

MIRCO wordt eind 2018 afgerond en geëvalueerd. Valipac kreeg voor dit project de steun van Cleantech Flanders in het kader van het MIP-programma (Milieu- en energietechnologie Innovatie Platform).

Starterskit voor plastic folies

Uit analyses van Valipac blijkt dat slechts 11% van de bedrijven die over een container voor de inzameling van papier/karton verpakkingen beschikken, ook foliezakken gebruiken. Om bedrijven aan te sporen om ook die plastic folies te sorteren, zette Valipac in samenwerking met de aangesloten afvalophalers een sensibiliseringsactie op.

Daartoe ontwikkelden we een starterskit met een gadget (een kleine kartonnen vrachtwagen) die drie inzamelzakken en een informatiefolder bevat. Als de zakken gevuld zijn, worden ze gratis opgehaald bij het leegmaken van de papier- en kartoncontainer. Het doel? Aantonen dat de selectieve inzameling van plastic folies haalbaar en praktisch is, en dat het helemaal niet duur hoeft te zijn.

Bedrijven die actief zijn in de groot- en kleinhandel produceren aanzienlijke hoeveelheden afval van plastic folies. De bedrijven die wel en niet sorteren kunnen we gemakkelijk identificeren in onze databanken. In samenwerking met de afvalophalers stuurden we al meer dan 5.000 starterskits naar bedrijven uit de twee sectoren waar nog veel potentieel is voor selectieve inzameling van folies. Ondernemingen die overtuigd zijn van dit systeem kunnen vervolgens zakken bijbestellen bij hun afvalophaler. Zulke sensibiliseringsacties zijn ook op andere afvalstromen toepasbaar of kunnen uitgebreid worden naar andere doelgroepen.

Inzameling van EPS (piepschuim)

Ondanks het feit dat er een sorteerverplichting bestaat voor EPS, zamelen bedrijven deze stroom nog altijd te weinig in. Om de inzameling te stimuleren, onderzoekt Valipac de haalbaarheid van een inzamelsysteem met zakken uit geweven polypropyleen.

EPS, in de volksmond ook isomo of piepschuim genoemd, is een materiaal dat weinig weegt maar een groot volume inneemt. Daardoor is deze afvalstroom moeilijk en duur om te hantieren en op te halen. Jammer, want EPS kan zeer goed en hoogwaardig gerecycleerd worden.

Met een demonstratieproject onderzoekt Valipac in samenwerking met Fost Plus of stevige zakken uit geweven, transparant polypropyleen daarbij kunnen helpen. We werken daarvoor samen met de voedingssector en verschillende meubel- en elektrozaken. De met EPS gevulde zakken worden meegenomen bij de ophaling van de papier- en kartoncontainer, wat de logistieke kosten drukt. In tegenstelling tot de (al dan niet geperforeerde) zakken in polyethyleen scheuren de geweven zakken niet in de perswagen, waardoor het papier en het karton niet vervuild raken. Het EPS dat op deze manier wordt ingezameld, krijgt een tweede leven als isolatiemortel of isolatiepanelen.

Voor het Brusselse Gewest krijgt Valipac voor dit project financiële steun van Leefmilieu Brussel.

WEBSITE 'Ik sorteer in mijn bedrijf'

Grote en middelgrote bedrijven zijn doorgaans goed op de hoogte van hun verplichtingen op het vlak van bedrijfsmatige verpakkingen en ander afval. Bij kmo's en zelfstandige ondernemers is dat veel minder het geval. Sinds dit jaar biedt de website www.iksorteerinmijnbedrijf.be een antwoord op vragen als: Welke zijn de sorteerverplichtingen? Hoe start ik de selectieve inzameling op in mijn bedrijf? Wat gebeurt er met het ingezamelde afval?

De website, voor iedereen toegankelijk, is een praktische gids die bedrijven wegwijs maakt in de sortering en de ophaling van hun bedrijfsafval. Ze vinden er alle info over de diverse afvalstoffen – van papier en karton, over metaal en plastics tot afgedankte elektrische apparaten. En er zijn ook praktische tips om de afvalstromen te herkennen, te sorteren en te laten ophalen.

Om bedrijven te overtuigen om hun steentje bij te dragen aan de circulaire economie, vermeldt de website ook op welke manier het afval een tweede leven krijgt. Als bedrijven weten waar hun inspanningen toe leiden en welke nieuwe toepassing hun afval krijgt, sorteren ze automatisch beter. Als extra steuntje in de rug kunnen bedrijven op de website ook gratis posters en folders downloaden of bestellen om hun medewerkers wegwijs te maken in het sorteren van afval.

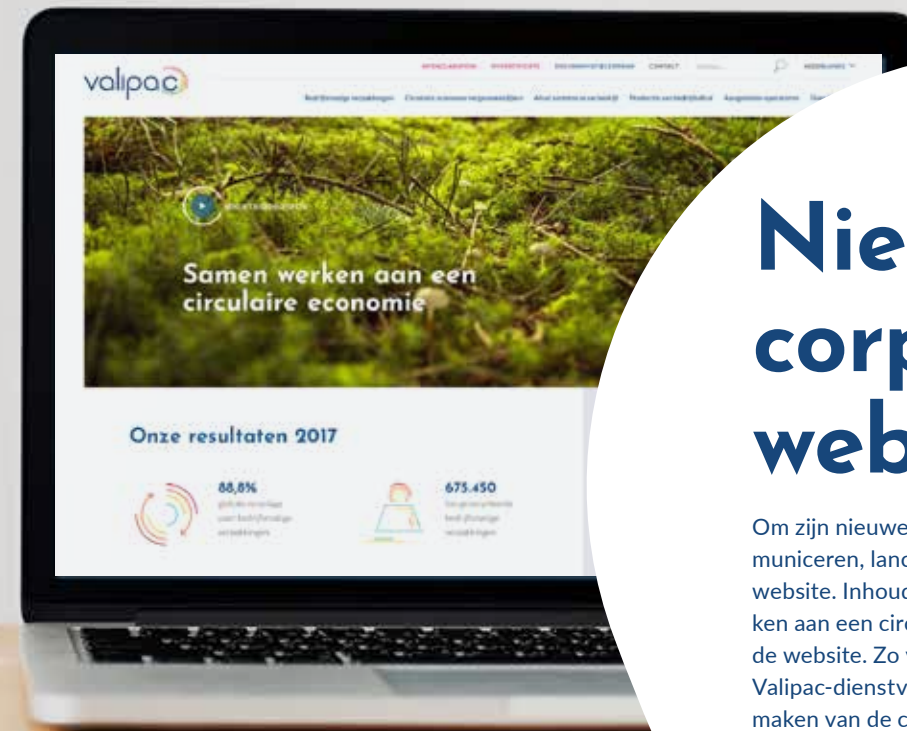
Deze website is opgesteld in samenwerking met andere beheersorganisaties.

www.iksorteerinmijnbedrijf.be

CAMPAGNE 'Beter sorteren'

De zuiverheid van de afvalstromen is belangrijk om van de circulaire economie een succes te maken. Als afvalstoffen slecht gesorteerd zijn, komen ze niet meer in aanmerking voor recyclage. Samen met de ophaalsector heeft Valipac een communicatiecampagne uitgewerkt om de principes voor een kwalitatieve sortering van plastic folies nog eens op een rijtje te zetten.

Afvalophalers worden regelmatig geconfronteerd met verontreiniging in de inzamelzakken voor plastic folies. In de zakken komen vaak kleefmiddelen, stukken karton, petflessen en bekers terecht. Onze communicatiecampagne zette de puntjes nog eens op de i. Posters met de slogan 'Een goed gesorteerde zak bevat propere folie en niks anders' werden naar alle bedrijven verstuurd die klant zijn van onze partners en die zakken gebruiken voor de inzameling van plastic folies.

Nieuwe corporate website

Om zijn nieuwe missie, ambities en waarden breed te communiceren, lanceerde Valipac dit jaar een nieuwe corporate website. Inhoudelijk vormt het nieuwe motto 'Samen werken aan een circulaire economie' de rode draad doorheen de website. Zo vind je op de site ook een overzicht van de Valipac-dienstverlening voor bedrijven die zelf werk willen maken van de circulaire economie. De website heeft ook een nieuwe look-and-feel, die helemaal past binnen de nieuwe huisstijl van Valipac.

Onze stakeholders over Valipac

Pascal Légise

directeur MVO, Kwaliteit en Duurzame Ontwikkeling bij Carrefour België en voorzitter van de Commissie Duurzame Handel van Comeos

“De circulaire economie is de toekomst: we hebben ze nodig om de klimaatverandering tegen te gaan en om onze ecologische voetafdruk te reduceren. De rol van Valipac, die de circulaire economie aanmoedigt, is daarin van groot belang.

Als klant van de verschillende organisaties – Valipac, Valorfrit, Valorlub, Fost Plus, Recupel, Bebat – heeft Carrefour alle belang bij een globaal overzicht van zijn afvalproductie. De informaticasystemen waarover Valipac beschikt, zijn daarbij een enorme troef. Die zorgen voor een betrouwbare, kwaliteitsvolle dataverwerking en een efficiënte samenwerking.

Het is een goede zaak dat Valipac nu het initiatief neemt om samen te werken met zijn collega-organisaties. Door kennis samen te voegen zal de werking van de verschillende organisaties alleen maar verbeteren en zal ook de administratieve last voor de bedrijven flink verminderen. Ook voor de communicatie is zo'n partnerschap wenselijk. Want in de strijd tegen zwerfvuil en afval moet elke burger en elke werknemer vanuit verschillende hoeken dezelfde sensibiliserende boodschap krijgen. Alleen dan kunnen we mensen helpen om hun houding ten opzichte van afval te veranderen en mee werk te maken van recycling en de circulaire economie.”

“De informaticasystemen waarover Valipac beschikt, zijn een enorme troef.”

Marnix Van Hoe
directeur van Fema, de Belgische beroepsvereniging voor handelaars in bouwmaterialen en bestuurder van Valipac

“Een netwerk uitbouwen met de verpakkers, ontpakkers en verwerkers om de recycling van verpakkingsafval te organiseren: Valipac draagt een positief verhaal uit dat van bij het begin heeft aangeslagen. Het succes van het Belgische systeem voor bedrijfsmatige verpakkingen is overduidelijk, en de bewuste keuze voor samenwerking ligt aan de basis daarvan. In heel Europa is geen tweede Valipac te vinden, en daar mogen alle betrokken spelers best trots op zijn.

“In heel Europa is geen tweede Valipac te vinden.”

Fema vertegenwoordigt de handelaars in bouwmaterialen, maar heeft ook goede contacten met de producenten ervan en met de aannemers, die de materialen ontpakken. We zijn dus bij de hele keten betrokken. Samen met Valipac bedachten we het Clean Site System, dat een logistieke oplossing biedt voor het probleem van de verpakkingsplastics op de bouwerven. Het systeem zorgt ook voor nette werven, en dat is natuurlijk mooi meegenomen. Hoewel handelaars niet verplicht zijn om er aan deel te nemen, is het systeem toch een groot succes. Intussen zetten we met een vervolgproject, Clean Site Circulair, de stap naar de circulaire economie. Samen met baksteenfabrikant Wienerberger en Total geven we het plastic verpakkingsafval van bouwerven een tweede leven. Met dat project zijn we echte trendsetters. En we kijken ook verder dan de plastic folies. Op werven slingert immers vaak nog ander plasticafval rond, waarvoor we ook een oplossing zoeken.”

Monitoring van de productie van bedrijfsafval en sorteergedrag van de Belgische ondernemingen 2017

INHOUD

1

**Woord
vooraf**

PAGINA 4

2

**Resultaten
2017**

PAGINA 6

3

**Belang van
de monitoring**

PAGINA 14

4

Nawoord

PAGINA 18

Data als hefboom voor de circulaire economie

Voor het eerst beschikken we over recente en betrouwbare cijfers over de productie van bedrijfsafval in de drie Belgische gewesten. Het belang daarvan, zowel voor de overheid, voor de federaties als voor de individuele bedrijven, kan moeilijk overschat worden. We staan immers voor de opgave om samen de circulaire economie gestalte te geven. Kwaliteitsvolle data zijn daarbij onmisbaar. In de eerste plaats om een stand van zaken op te maken en de evolutie van de selectieve inzamelingen en de productie van bedrijfsafval op te volgen, maar dat is lang niet het enige voordeel.

Met de resultaten van de monitoring van het bedrijfsafval krijgen onze leden een goed zicht op hun prestaties: op welke domeinen zijn ze de beste leerling van de klas, en waar kunnen ze nog een tandje bijsteken. De afvalcijfers helpen ondernemingen dus om zich te benchmarken, onderbouwde strategische keuzes te maken en opportuniteiten in het kader van de circulaire economie bloot te leggen. Voor sectororganisaties als Go4Circle bieden de afvalcijfers een prima uitvalsbasis om gesprekken met de overheid te voeren en de belangen van de sector te verdedigen. Naast die commerciële

belangen, betekenen de afvalcijfers ook voor de overheid een grote hulp. Op basis van de data kunnen overheidsinstanties bijvoorbeeld gericht sensibiliseringsacties opzetten. Dat alles betekent een grote stap vooruit in de maatschappelijke transitie naar de circulaire economie.

De meerwaarde van betrouwbare afvalcijfers is overduidelijk, maar toch is deze eerste rapportage nog maar een begin. Ze is te beschouwen als een nulmeting. Dat betekent meteen dat we samen met Valipac nog werk voor de boeg hebben: nog betere, nog accuratere en vollediger data zijn het doel voor de komende jaren. We hopen daarbij dat de administratieve last voor onze leden naar de toekomst toe wordt afgebouwd. Dat Valipac de hand uitsteekt naar de andere beheerorganismen om hun aangiftools te centraliseren in één platform dat

alle data over het ingezameld afval verzamelt, is een goede zaak. Bij dat alles blijft de vertrouwelijkheid van de bedrijfsgegevens een van de belangrijkste uitgangspunten.

De tijd en energie die we als beroepsfederatie, samen met Valipac, in deze monitoring hebben gestoken, werpt vruchten af. Er is een duidelijke return on investment, zowel voor onze federatie als voor onze leden. Nu Valipac een ruimer takenpakket krijgt en een spil wordt in de circulaire economie, wordt de organisatie nog relevanter voor de industrie, zowel voor de producenten van afval als voor de afvalophalers. We kijken ernaar uit om samen met Valipac en onze leden verder werk te maken van de economie van de toekomst.

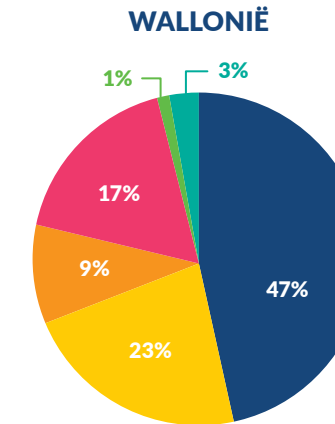
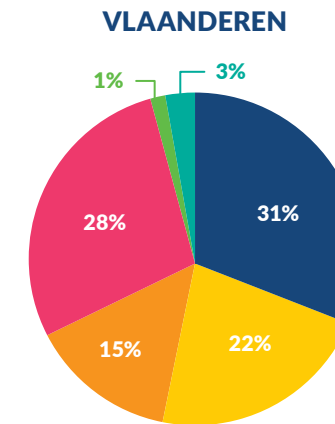
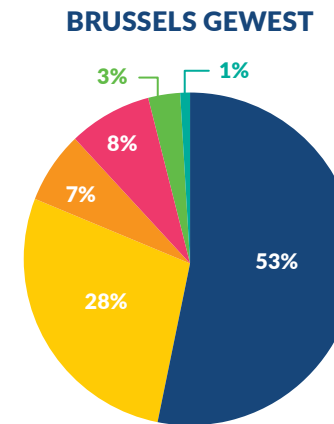
Stany Vaes
algemeen directeur Go4Circle

“We staan voor de opgave om samen de circulaire economie gestalte te geven. Kwaliteitsvolle data zijn daarbij onmisbaar.”

Hoeveelheid ingezameld bedrijfsafval per gewest (in kton)

	BRUSSEL	VLAANDEREN	WALLONIË	BELGIË
Bedrijfsrestafval	132	881	388	1.401
Papier/karton	70	614	188	872
Hout	16	417	78	511
Metaal	20	784	146	950
Glas	8	44	10	62
Kunststoffen	2	78	23	103
	248	2.818	833	3.899

Opdeling ingezameld bedrijfsafval per gewest

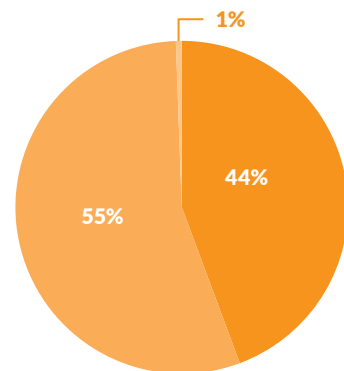

De rapportage leverde een totaalcijfer van 3.898 kton ingezameld bedrijfsafval op voor heel België. Op basis van de 14 stromen die geregistreerd zijn, kunnen we stellen dat 2/3de van het bedrijfsafval selectief ingezameld wordt. Belangrijk hierbij is dat deze dataset beschouwd moet worden als een nulmeting.

- Bedrijfsrestafval
- Papier/karton
- Hout
- Metaal
- Glas
- Kunststoffen

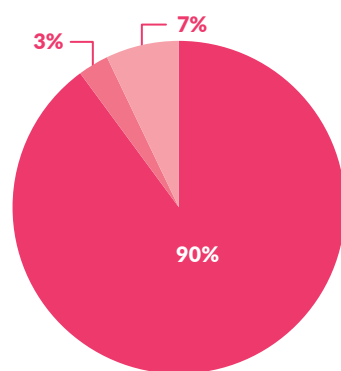
Detail van ingezameld hout, metaal, glas en kunststof (in %)

HOUT

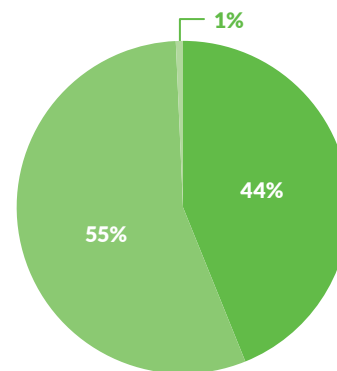
- Onbehandeld hout (A-hout)
- Behandeld hout (B-hout)
- Gevaarlijk hout (C-hout)

METAAAL

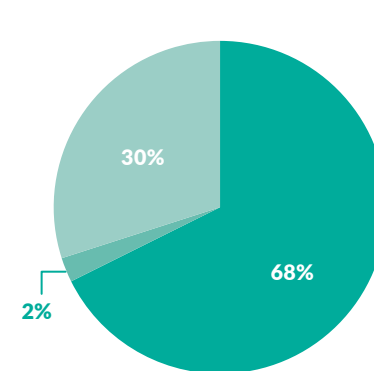
- Ferrometaal
- Non-ferrometaal
- Gemengd metaal

GLAS

- Vlak glas
- Hol glas
- Gevaarlijk glas

KUNSTSTOF

- Plastic folies
- EPS
- Harde kunststof

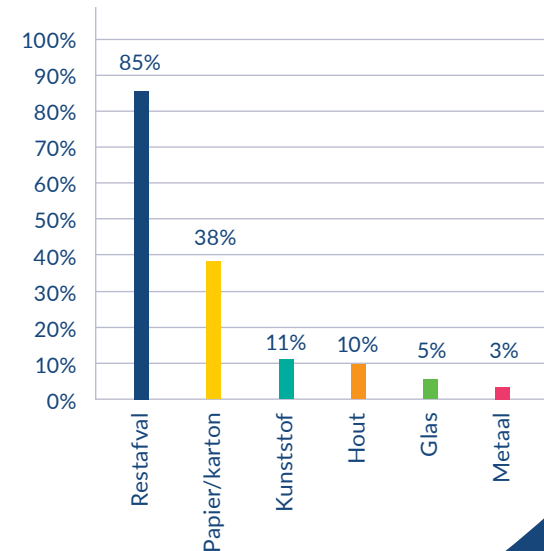
Aantal ophaaladressen*

* Om de unieke ophaaladressen te bepalen, combineren we het ondernemingsnummer met de postcode.

	BRUSSEL	VLAANDEREN	WALLONIË	BELGIË
Restafval	6.318	103.030	35.520	144.868
Papier/karton	10.798	42.605	12.192	65.595
Metaal	238	4.439	1.252	5.929
Kunststof	629	13.338	4.249	18.216
Glas	1.801	6.411	909	9.121
Hout	1.195	13.041	3.300	17.536
# unieke ophaaladressen*	14.235	117.476	39.402	171.113

* Het aantal unieke ophaaladressen stemt niet overeen met de som van de ophaaladressen. Een ophaaladres kan verschillende stromen laten inzamelen.

Aandeel afvalstromen binnen de unieke ophaaladressen (%)

Wat leren we uit deze cijfers?

In België kennen we de meeste unieke ophaaladressen voor bedrijfsrestafval. Papier/karton staat met 38% op de tweede plaats. Deze stroom wordt gevolgd door kunststoffen (11%), hout (10%), glas (5%) en metaal (3%). Deze percentages zijn met de nodige omzichtigheid te interpreteren. Zo zouden ze kunnen wijzen in de richting van een verbeterpotentieel bij bedrijven die wel bedrijfsrestafval inzamelen, maar geen ander afval. Daartegenover staat dat niet alle ondernemingen over alle verschillende afvalstromen beschikken en dat niet alle inzameling door bedrijven via deze monitoring geregistreerd is.

Aantal ingezamelde stromen per activiteitssector

	TOTAAL	1 STROOM	2 STROMEN	3 STROMEN	> 3 STROMEN
ADMINISTRATIE	13.754	66%	23%	9%	2%
AMUSEMENTSSECTOR	3.844	71%	21%	7%	2%
AUTOHANDEL EN BEZINESTATIONS	9.916	58%	32%	7%	4%
BOUWSECTOR (AFWERKING)	10.951	72%	19%	6%	2%
BOUWSECTOR (ALGEMEEN)	13.041	65%	24%	7%	3%
BOUWSECTOR (INSTALLATIE)	9.008	66%	26%	5%	2%
GROOTHANDEL (non food)	10.477	46%	32%	15%	7%
HORECA	22.734	71%	22%	7%	0%
INDUSTRIE METAALVERWERKING	5.784	52%	28%	11%	9%
KLEINHANDEL (food)	9.702	63%	20%	11%	7%
KLEINHANDEL (non food)	15.278	66%	21%	10%	3%
LANDBOUW	5.233	80%	15%	4%	1%

Lijst van de sectoren die 75% van alle sectoren in aantal ophaalpunten vertegenwoordigen.

Wat leren we uit deze cijfers?

De horeca telt de meeste unieke adressen waar afval wordt opgehaald (22.734). In het aantal materiaalstromen dat wordt ingezameld, zitten grote verschillen. Zo telt de horeca 71% van de unieke ophaaladressen waar slechts één materiaalstroom wordt opgehaald en minder dan 1% ophaaladressen waar meer dan drie stromen worden opgehaald. Terwijl in de metaalverwerking slechts 52% van de unieke ophaaladressen één stroom inzamelt, tegenover 9% die meer dan drie stromen inzamelt.

Toch zijn hier niet direct conclusies over het sorteergedrag van een bepaalde sector aan te koppelen. Zo is het mogelijk dat de horeca slechts met een beperkt aantal afvalstromen te maken krijgt, terwijl andere bedrijven een veel diverser palet aan materiaalstromen genereren. Daarbovenop wordt hier geen rekening gehouden met de stromen die door niet aangesloten Valipac-ophalers worden ingezameld.

3

BELANG VAN DE MONITORING

De rapportering van de Belgische bedrijfsafvalstromen is een primeur: voor het eerst is de afvalinzameling in de drie gewesten op een uniforme manier in kaart gebracht. Toch moeten de data met omzichtigheid geïnterpreteerd worden. De rapportage moet vooral beschouwd worden als een nulmeting.

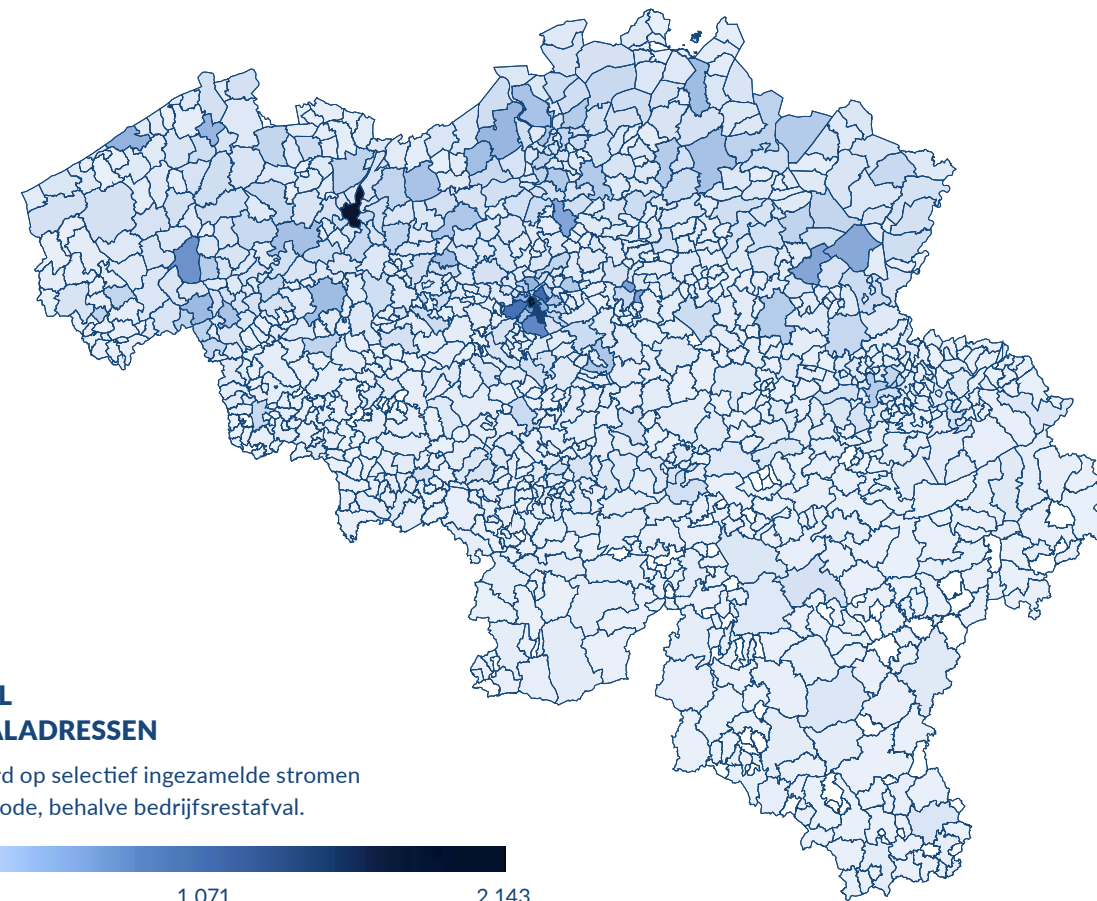
Om de materiaalstromen in Belgische bedrijven te monitoren hebben we ons gebaseerd op de afvalstoffenregisters van alle ophalers aangesloten bij Valipac. Valipac-medewerkers hebben de data vervolgens ter plaatse geverifieerd. Het resultaat is een dataset die actuele informatie biedt over de afvalinzameling per producent van afval en ongeacht de bestemming (uniek ophaaladres, dat verkregen wordt door het ondernemingsnummer te

koppelen aan de postcode). Bovendien heeft Valipac sterk geïnvesteerd om de data te analyseren en grafisch voor te stellen. Door deze aanpak en meetmethode ook de komende jaren toe te passen, kunnen we de vinger aan de pols houden en trends in de afvalinzameling spotten.

Belangrijk is om deze eerste monitoring in haar context te plaatsen. Ze is louter een afspiegeling van de afvalstromen die door Valipac aangesloten ophalers bij bedrijven opgehaald worden en waarvoor een registratie gebeurt. Afvalophalingen door intercommunales, afval dat wordt ingezameld in de containerparken en afval dat wordt opgehaald door ophalers die niet bij Valipac zijn aangesloten, zitten er niet in vervat. Ondanks deze beperkingen zijn we ervan overtuigd dat onze methodiek de meest accurate resultaten oplevert.

De gerapporteerde cijfers hebben dus vooral een relatieve meerwaarde, als nulmeting. Door de toekomstige data met deze nulmeting te vergelijken kunnen we het verbeterpotentieel in Belgische ondernemingen in kaart brengen. Het gaat bovendien om opgehaalde afvalstromen, geen gerecycleerde afvalhoeveelheden. Zo is de nasortering door de ophalers niet in rekening gebracht.

We kunnen uit de cijfers alvast concluderen dat verschillende factoren, zoals activiteit, grootte en regio, het sortergedrag van een bedrijf in sterke mate beïnvloeden. Om meer inzicht te krijgen in de data en het relatieve belang van diverse invloedsfactoren startte Valipac met een gedetailleerde studie.

MENING VAN ONZE STAKEHOLDERS

Jan Vermoesen

*directeur van Coberec, de confederatie van de
Belgische recyclagebedrijven en bestuurder bij Valipac*

"Valipac koos voor een efficiënte methode om de materialenstromen bij ondernemingen te monitoren. Het baseerde zich op de data van de ophalers, niet op een extrapolatie van de gegevens van de producenten van afval. Het resultaat is een betrouwbare en kwaliteitsvolle dataset die een veel grotere meerwaarde biedt dan de bestaande rapporteringen in de drie gewesten. Het is nu aan de overheid om werk te maken van administratieve vereenvoudiging en een aantal dubbele registratiesystemen af te schaffen of te verbeteren."

Chris Vanderroost

*directeur real-estate and expansion bij Brico
en Plan-it en bestuurder bij Valipac*

"Dankzij Valipac beschikken we over een praktische tool om data over de inzameling van specifieke materiaalstromen bij bedrijven te analyseren. Bedrijven kunnen hier zonder meer hun voordeel mee doen. Als bestuurder bij meerdere beheerorganismen zie ik de toepassingen zelfs nog ruimer. Zo wil ik intern aankaarten of dit instrument bruikbaar is om gegevens in te zamelen over stromen die vandaag nog niet opgenomen worden in de statistieken van de beheerorganismen."

4

NAWOORD

Met deze eerste monitoring van materiaalstromen in de Belgische ondernemingen geeft Valipac uitvoering aan een nieuw mandaat, dat is opgenomen in zijn meest recente erkenning. De rapportage betekent een belangrijke stap in de transitie naar een circulaire economie. Want om kringlopen in het bedrijf te kunnen sluiten en processen te hertekenen, moeten bedrijven eerst een zicht krijgen op hun materiaalstromen en afvalproducties. Op basis daarvan kunnen ze inschatten waar de circulaire opportuniteiten zitten en welke maatregelen ze moeten nemen.

Wij stellen onze kennis graag ter beschikking van al onze partners.

Valipac gaat nu verder aan de slag met de afvaldata. Zo gaan onze medewerkers in de komende tijd langs bij de afvalophalers om toelichtingen te geven over de verzamelde cijfers. Op die manier krijgen de afvalophalers een goed zicht op het sorteergedrag van hun klanten. Ook de beroepsfederaties en sectororganisaties kunnen een beroep doen op Valipac om een overzicht te krijgen van het globale sorteergedrag van hun leden. Wij stellen onze kennis graag ter beschikking van al onze partners, uiteraard steeds met het volste respect voor de vertrouwelijkheid van de data en voor de vrije concurrentie tussen onze partners.

De geïnventariseerde data zijn een eerste, waardevolle stap, maar nodigen ook uit tot een verdere analyse. Zo is het mogelijk dat bepaalde sectoren goede prestaties leveren voor één materialenstroom, maar is er voor andere stromen nog een grote winst te boeken. Om een duidelijkere kijk te krijgen op de trends en opportuniteiten, is Valipac alvast gestart met een multifactorenanalyse.

Deze monitoring kon maar tot stand komen dankzij de enthousiaste medewerking van de afvalophalers, die de meerwaarde ervan ten volle inzien. Valipac wil graag alle betrokkenen bedanken voor hun inbreng.

DISCLAIMER

De data van deze monitoring zijn gebaseerd op een registratie door Valipac van de hoeveelheden bedrijfsmatig afval die door de bij Valipac aangesloten operatoren worden ingezameld. Deze activiteit is door Valipac uitgevoerd in het kader van zijn erkenning (art. 18).

Valipac heeft grote zorg besteed aan de correctheid en de verwerking van deze data, maar ze geven zeker geen volledig beeld van de totale hoeveelheid bedrijfsmatig afval dat (selectief) wordt ingezameld. Door de gebruikte methodiek die totaal verschillend is van de registratiemethodiek van de recyclage van bedrijfsmatig verpakkingsafval, kan bovendien geen enkel verband gelegd worden tussen de twee rapporteringen.

Valipac kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de conclusies die door derden gemaakt worden op basis van deze gegevens.

